

1-855-626-0002
<https://orientationontario.ca>

Orientation to Ontario

ገንዘብን ውልቃዊ ፊናንስን

ባንክታትን ማሕበራት ለቻሉን

ባንክታትን ማሕበር ለቻሉን፡ ነገም ዝሰዕቡ ዘጠቓለሉ ብዙሓት ፊናንሳዊ አገልግሎታት ይቸርቡ።

- + ተንቀሳቻሲ ሕሳብ ባንክ (diequing account) ከምኡ'ውን ዘይንቀሳቸሉ ሕሳብ ባንክ (savings account)
- + ደቢት ካርድ፡ ናይ ባንክ ሕሳብካ፡ ኣብ ናይ ባንክ ማሸን ወይ ኣብ ናይ ቴሌቫዥን ማሸን (ABM or ATM) ክጥቀሙሉን ናይ መሸግ ግብረ-ዋኒን ክተካይድን ዘኽእለካ እዩ።
- + ናይ 24-ሰዓት ናይ ኢንተርኔትን ቴሌፎንን አገልግሎት ባንክ።
- + ክሬዲት ካርድ፡ ናይ መሰመር ካርድ፡ ናይ ለቓሕ ካርድ፡ ሞርጌጅን።
- + ፍርያት ወፍሪ ከምኡ'ውን ምውጻእ ውጥን

ብዙሓት ባንክታትን ማሕበር ለቻሉን፡ ናይ'ቲ ዝህብኡ አገልግሎታትን፡ ወርሓዊ የቸፍላ እዮን። እንተኾነ፡ ክፍሊት ዘይብሉ ናይ ባንክ ምርጫታት ዝህባ ገለ ባንክታት ኣሎ። ቅድሚ ዝኾነ ሕሳብ ባንክ ምክፋትካ፡ ብዛዕባ ክፍሊት ናይ ባንክ ሕተት። ቀጺልካ፡ ክልተ ዓይነት መለሌ መንነት ከተርእዮ፡ የድልዩካ፡ ሓደ ስእልኻን ክታምካን ዘለዎ፡ እቲ ካልኣይ ኣድራሻኻ ዘርእዮ እዩ።

ለቓሕ/ክሬድት

ክሬዲት ካርድን ናይ ለቓሕ ካርድን፡ እቶም ኣዝዮም ፍሉጣት ዓይነታት ክሬድት እዮም። ክሬዲት ክትጥቀም ከኻ፡ ብኣለቃሓይ (ዝበዝሕ ግዜ ባንክ ወይ ኩባንያ ክሬዲት ካርድ) ወለድ ክትከፍል ኢኻ። እቲ እትኸፍሉ ወለድ፡ ሚኒስቴር ናይ'ቲ ዝተለቓሕኩሉ መጠን ገንዘብ እዩ።

ዕዳ ንኸምለስ ነዊሕ ግዜ እንተ ወሰዱ፡ ዝኸፈል ወለድ ድማ ብኡ መጠን ይበዝብዮ። ነቲ Welcome to Canada (እንቋዕ ናብ ካናዳ ብይዳን መጻእካ) ዝብል መምርሒ ኣንብቡ'ዎም፡ ብዛዕባ ዝተፈለሉ ዓይነታት ክሬድትን ለቓሕን ተወሳኺ ሓበሬታ ክትረከቡ ኢኻ፡ ኣብዚ ዝሰዕቡ ድማ ብጻጹ canada.ca

ናይ ክሬድት ታሪኽካ፡ ናይ ዝሓሎ ለቓሕትካ፡ ክሬዲትካን ክፍሊታትካን መዝገብ እዩ። ብዙሓት ሰባት ታሪኽ ክሬዲት፡ ብክሬዲት ካርድ ጌርም የመኹብልዎ። ሓላፍነታዊ ኣጠቓቕማ ክሬዲት፡ ነቶም መራሕቲ ለቓሕ ክወሰዱ ብቐዕ ምክጻይ ምዃንካዩ ዘርእዮም። ኣብ ባንክኻ፡ ብዛዕባ ክሬዲት ካርድ ፕሮግራም ንኣደስቲ መጻእቲ ዝምልከት ምስ ገለ ተዘራረብ።

ንዝያዳ ሓበሬታ፡ Financial Consumer Agency of Canada (ንፊናንሳዊ ናይ ዓሚል ኤጀንሲ ኣብ ካናዳ) ኣብ fcac-acfc.gc.ca ተወከስ።

ብዛዕባ ምትላልን ስርቂ መንነትን ዝያዳ ሓበሬታ ንምርካብ፡ ኣብ ኢንተርኔት ዝርከብ Canada's online Consumer Handbook (ናይ ካናዳ ኢንዱስትሪ መጽሓፍ-ዕዮ ዓማግል) ከድካ ኣብ consumerhandbook.ca ኣንብብ።

ቀረጽ

ኣብ ካናዳ፡ ምምክዳራት ንኸም በዓል ክንክን ጥዕና፡ ኣብያተ ትምህርቲ፡ ዓብይቲ ጽርግያታት ዝኣመሰሉ ህዝባዊ አገልግሎታትን ትሕተ-ቀርጽን ንምክፋል፡ ቅረጽ እዩ ዝጥቀም። መግለጺ ብዛዕባ ዝተፈለሉ ዓይነታት ቀረጽ ዝምልከት ሓበሬታ ንምርካብ፡ ኣብ Ministry of Finance (ሚኒስትሪ ፊናንስ) ኣብ ontario.ca ብጻጹ።

Income Tax (ቀረጽ እቶት) – ተቐማጢ ካናዳ እንተደለ ኮይንካ፡ ምስ Canada Revenue Agency (CRA ካናዳ ረቡኲ ኤጀንሲ) ኮይንካ፡ ኣብ ነፍሲ ወከፍ ዓመት ተመላሲ ናይ እቶት ቀረጽ ክትመልእ ግድነት እዩ።

ዝበዝሑ ሰራሕተኛታት፡ ካብ'ቲ ናይ ደሞዞም ቼክ ቀጽ ይቆረጸምዮ። ናይ ኩንትራት ሰራሕተኛታትን ብነበሎም ዝሓድሩን ድማ፡ ግድን ባዕሎም ቀረጽ ክኸፍሉ ይግባእ።

ዝበዝሑ ሰባት፡ ድሕሪ ተመላሲኦም ምምዝጋቦም ህላወ ክሬዲትን ወጻኢታትን ምክታቶምን፡ ካብ CRA ገንዘብ ይምለሱም እዩ። ተመላሲ ቀረጽ ፈዴራል ድማ፡ ንክፍለ ዞባዊ ናይ እቶት ቀረጽ ዘጠቓለለ እዩ። ብመገዲ Community Volunteer Income Tax Program (መደብ ወሽነታዊ ማሕበረሰብ ቀረጽ እቶት) ጌርኻ ተመላሲኻ ምጽፋፍ ናጻ ሓዘኻ ክትረከቡ ትኽእል ኢኻ።

ንዝያዳ ሓበሬታ፡ ን [Funded by / Financé par :](http://Canada Revenue Agency (CRA ካናዳ)</p>
</div>
<div data-bbox=)

ረቨኑ ኤጀንሲ) ኣብ findlink.at/incometax ተከወሱ።

Sales Tax (ቀረጽ ሸያጥ) – ኩሎም ነበርቲ ኣንታርዮ ንመብዛሕትኡ ኣቐራታትን ኣገልግሎታትን Harmonized SalesTax (HST ዝተወሃሃደ ቀረጽ ሸያጥ) ይኸፍሉሉ እዮም። ከም ኣሲቢዛታት፡ ጨርቂ ሸንቲ-ቆልዮን ክዳውንቲ ቆልዮን ዝኣመሉሉ ኣገደስቲ ነገራት፡ ቀረጽ ኣይክፈሉምን እዮ። ናይ ኣንታርዮ HST፡ 13% ናይ ዋጋ መሸገ እዮ። ትሑት ወይ ማእከላይ ኣታዊ ዘለዎም ተቐማጦ ኣንታርዮ፡ ካብ CRA ውሑድ ዓቕን ናይ HST እዩ ዝምእሰሎም። ንናይ HST ክፈዲት፡ ካብ'ቲ ዓመታዊ ተመላሲ ናይ እቶት ቀጽካ ከተመልከት ትኸእል ኢኻ። ዓቕን ዝኸፈለኻ፡ ኣብ ደረጃ ኣታዊኻ እዩ ዝምኒኮስ።

ብዛዕባ ክፈዲት HST ተወሳኺ ሓበሬታ ንምርካብ፡ ኣብ'ዚ ዝስዕብ ተወከስ - findlink.at/GST-HST ብጻሕ።

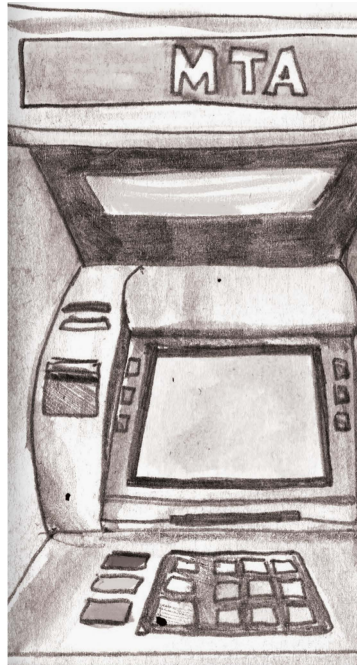
Property tax (ናይ ንብረት ቀጽ) – ወንንቲ ንብረት፡ ንናቶም ምምሕዳር ከተማ ቀጽ ግድን ክኸፍሉ ኣለዎም። ምምሕዳር ከተማ፡ ንዓቕን ናይ'ቲ ቀጽን ብዝሒ ናይ'ቲ ዝኸፈልዮ፡ ኣብ ዋጋ ወይ ክብሪ ናይ'ቲ ንብረት ተሞኪሶም እዮም ዝውሰዱም። ዝሃኻ ወይ ንግድኻ እንተደኣ ኣካሪኻዮ፡ ናይ ንብረት ቀጽ ምኸፋል ኣየድልዩኻን እዮ። እንተኾነ፡ ዋጋ ክፍሉት ናይ ንብረት ቀጽ፡ ኣካል ናይ'ቲ ንዓቕን ክራይ ዝውጽእ እዮ።

ቀረጽ ክፈድትን ክፍሊት መልዕኦን

ብመሰረት ተመላሲ ቀረጽ ኣታዊ ዘለዎም ሰበት፡ ንኣብነት ከም ክረዲት HST (ዝተወሃሃደ ቀረጽ ሸያጥ)፡ ንተቐማጣይ ኣንታርዮ ዝሕግዙ ብዙሓት እቶት ኣለዉ። ሸሕ ግዜ እቶት እንተዘይብልኩ፡ ቅጥዒ ምምላስ ቀረጽ ክትመልእ ኣገዳሲ እዮ።

እቶም ክልተ ኣገደስቲ ክፈዲታት፡ Working Income Tax Benefit (WITB ናይ ስራሕ መልዕኦ ኣታዊ ቀጽን) Canada Child Benefit (CCB መልዕኦ ቆልዮ ካናዳን) እዮም። WITB ን CCB ኣብ እቶትካ እዮም ዝምርኮሱ። ኣስተውዕል/ሊ፡ በዓል ቤትካ/በዓልቲ ቤትኪ ወይ ናይ ሓበር ሕጊ መጻምድኻ/ኺ፡ ተጠቀምቲ ቀረጽ ክረዲትን ካልኣት ክፍሊት-ያት መልዕኦን ምእንቲ ክኸውን፡ ኣብ ነፍሲ-ወከፍ ዓመት ቅጥዒ ተመላሲ ቀረጽ ግድን ክመልእ ኣለዎም።

ብዛዕባ፡ ቀረጽ ክፈዲትን ክፍሊት መልዕኦን ተወሳኺ ሓበሬታ ንምርካብ፡ Canada Revenue Agency (ንመርብብ-ሓበሬታ ካናዳ ረቨኑ ኤጀንሲ) ኣብ findlink.at/cra-bnft ብጻሕ።

ኣገዳሲ መዘኻኸሪ
ኣንታርዮ ፍቓድ መምርሒ መኪና ወይ ስእሊ ካርድ ናይ መለለዩኻ ተጠቐምካ፡ መንነትካ ሓሉ።
Social Insurance Number (ቁጽሪ ማሕበራዊ መድሕን ኣይጠቐም)።

